

1 Autor: Albert Sánchez Piñol

Estudis de l'autor: antropologia

Títol de la novel·la: **La pell freda. Per què?**

Gèneres més practicats : **assaig, narrativa curta i novel·la**

Any de publicació: **2002**

Altres obres de l'autor: **Pandora al Congo, Tretze tristos tràngols, Victus**

Temàtica de l'obra: **terror i aventura**

Premi: finalista premi Llibreter 2003

Traducció al castellà, anglès, francès, alemany, danès, noruec, suec, polonès, italià, holandès i serbi.

Més de 40.000 exemplars impresos.

2 Quins són els personatges protagonistes? Hi ha comunicació entre ells?

La relació dels protagonistes és d'incomunicació. Tot i que col·laborin junts per defensar-se mai no aconseguiran ser amics. Tot i que conversin, els seus diàlegs són realment monòlegs.

El protagonista: és el fugitiu per excel·lència. Deixa enrere la seva infància, la joventut i la causa que li ha donat alè vital (la lluita per una Irlanda independent). Estima l'Aneris i això fa que modifiqui la imatge dels citauca, però alhora la passió per l'Aneris li impedeix dialogar amb els citauca. Nom: Kollege

Batís Caffó: tot i que apareix com a malvat (malcarat, violent, egoista, sàdic) se li endevinen unes virtuts: és lleial al protagonista. S'ofèn quan li diuen assassí i la relació amb l'Aneris és més complexa del que sembla. Al final s'entén que en Batís Caffó i el protagonista són el mateix personatge, separats per un temps narratiu.

Aneris: és el personatge menys clar de tots. Podríem dir que la novel·la gira al voltant d'ella. El canvi de percepció de l'Aneris (i per extensió dels citauca) és el que justifica el fil argumental. El lector ha de decidir si Aneris és una rebel del seu món (heroïna) o un personatge sense ètica que utilitza els humans perquè els citauca no se l'enduguin al fons marí.

Els Citauca: els monstres apareixen entre ombres, no es descriuen amb precisió, cosa que permet imaginar-los lliurement. Quan el protagonista els ofereix una treva, ells l'accepten, a diferència dels humans, per als quals la qüestió de la treva esdevé el motiu principal de disputa.

El tutor i el Triangle: personatges secundaris. El tutor té una aparició fugaç. És una figura paternal que presenta uns certs paral·lelismes amb el capità del vaixell que el porta a l'illa. És l'únic personatge que aporta sensatesa al relat.

El triangle, una criatura citauca, és un pont entre dos mons. Ajuda a veure els citauca des d'un altre punt de vista. La desaparició d'aquesta figura filial marca el que serà l'inici del desenllaç.

3 Quin diríeu que és el tema de què tracta el llibre?

La guerra

De quins altres temes també tracta?

La violència, la por, l'oblit...

4 Debat sobre els conflictes:

- Hi ha **tres visions del conflicte al llibre** [...] N'hi ha un que diu que la guerra és a fora, després el protagonista, que s'adona que el conflicte està amb el seu teòric aliat i més tard s'adona que el veritable conflicte està dins de cadascú.
- Debateu, expliqueu i justifiqueu l'aforisme següent: **L'autèntic terror és el que ens causem nosaltres mateixos.**

5 La literatura ha reflectit al llarg de la història moltes lluites frenètiques dels éssers humans, lluites internes que els han dut fins a la bogeria i a la brutalitat, o bé a l'enfrontament contra un entorn hostil que els han anat ofegant. En *La pell freda* trobem totes aquestes lluites. Els personatges, al davant de les circumstàncies més tenebroses, intentaran trobar una sortida, una esperança per salvar-se; i per aconseguir-ho arribaran a transformar el seu propi comportament. Els éssers humans davant de situacions límit podem arribar a convertir-nos en un malson per a nosaltres mateixos.

1. Els textos que teniu a continuació són un exemple del que acabem d'exposar. Llegiu-los i, després, feu les activitats que us proposem:

Text 1

*Jo també vivia un cert astorament. Però més benigne. Eren sers d'un altre món, no els entenia. Ens feien la guerra, i de cop i volta enviaven els seus fills al camp de batalla. Potser ens tractaven com si fóssim una mena de sífilis, que només atacava adults. Fos com fos no calia ser un geni per entendre la correspondència entre l'escopeta clavada a la sorra i l'aparició dels nens. [...] Jo havia demanat una treva amb una escopeta inofensiva i ells ens responien amb cossos inofensius. Era una lògica perversa o la més perfecta? (p. 250-251) **L'ESPERANÇA***

Text 2

*-Batís!- vaig cridar-. Els detonants, activi'ls!
Però no em sentia. El llavi inferior li penjava com estirat per una arracada. Premia el fusell amb totes dues mans, sense apuntar-lo enlloc. Batís, Batís, Batís, el vaig sacsejar per les espatlles. Va abaixar el Remington encara més. Em mirava sense conèixer-me i xiuxiuejava:
-Qui és vostè? On som, on som, on? (p.201) **LA BOGERIA***

Text 3

Tot l'alè de l'illa es resumia al bosc. Però com més caminava per l'interior d'aquella vegetació més l'associava a una mena de vida en estat latent, accidental, poruga i borda. Els matolls, per exemple, projectaven unes branques gruixudes i en aparença molt sòlides. En doblegar-se es trencaven com pastanagues. Un dia arribaria l'hivern i la neu esclafaria els arbres a martellades. Aquell bosc feia pensar en un exèrcit que signa la derrota abans de la batalla. (p. 47-48) **L'ENTORN**

Text 4

Allà on havia explotat l'última càrrega s'obria un cràter gegant. Pel que feia als monstres, s'estenien pertot arreu com abatuts per un àngel exterminador. Era impossible comptar els cadàvers. N'hi havia per totes bandes. Molts suraven al mar. Mutilats, ennegrits, els membres momificats per acció del foc. Recargolats en postura de ninot, les urpes rígides i la boca oberta. (p.207) **LA BRUTALITAT**

Text 5

Hi ha ocasions en què negociem el nostre futur amb el passat. Un s'asseu a la roca apartada i fa esforços per aconseguir un pacte entre allò que va ser, grans derrotes, i allò que encara ha de venir, autèntica foscor. En aquest sentit confiava que la suma de temps, reflexió i llunyania fes miracles. Res més m'havia dut fins a l'illa. (p.27) **L'OBLIT**

Text 6

Abans del vespre va entrar per la trapa, tímida i poruga. Si temia una reacció violenta, s'equivocava. Vaig ignorar-la. Durant una bona estona encara em van ocupar tasques de serra i martell. Després vaig seure a la taula reparada, fument i bevent ginebra com si fos sol. L'Aneris s'havia emparat rere l'estufa de ferro. Li podia veure mitja silueta; els peus, els genolls, i les mans que abraçaven les cames. De vegades treia mig cap i m'espia. [...] Però quan em dirigia a les escaletes d'accés m'hi vaig repensar. La vaig treure del seu amagatall, arrossegant-la per un peu. Vaig fer que s'alcés per tombar-la d'una bufetada, tan forta que l'endemà encara tenia el palmell vermell. Ella no es va moure de terra, caragolant-se i plorant. (p.290) **LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE**

- a) Hi ha sis factors que marquen el comportament dels personatges. Identifiqueu cada factor en un dels textos:

FACTORS	TEXT
L'oblit	5
L'esperança	1
La violència de gènere	6
La brutalitat	4
L'entorn	3
La bogeria	2

b) Resumiu cadascun dels textos amb una frase o un títol que expressin el contingut del missatge

Text 1 L'esperança	Manifestació de trobar una solució a un conflicte bèl·lic
Text 2 La bogeria	Individus trastornats com a conseqüència d'algun trauma personal
Text 3 L'entorn	Medis hostils que causen problemes socials i incomunicació
Text 4 La brutalitat	Descripció d'un conflicte que causa commoció social
Text 5 L'oblit	Necessitat de deixar una vida passada i tenebrosa enrere
Text 6 Violència de gènere	Manifestació de violència i d'agressió a un altre individu femení físicament més dèbil. Abús de força sense justificació.

6. On se situa l'acció de la novel·la? Quines edificacions hi ha?

L'acció se situa en un illot prop de l'Atlàntic sud. En l'illot només hi ha un far i una cabana per a l'oficial meteorològic.

LLENGUATGE

7. A la novel·la s'hi poden trobar moltes comparacions i metàfores. Relacioneu la primera part de la comparació amb la segona:

1	<i>La neu imposava silencis</i>	A	<i>Eren illes voltades de vermell intens</i>
2	<i>Va gemegar alguna cosa i va caure a la sorra</i>	B	<i>Com un paisatge rere l'últim turó</i>
3	<i>La pell lliscava</i>	C	<i>Com si la cobrés una capa d'oli</i>
4	<i>De vegades, la compassió se'ns apareix</i>	D	<i>Com un ninot desmanegat</i>
5	<i>Les ninetes blaves (dels ulls)</i>	E	<i>Com la batuta d'un director d'orquestra</i>

8. Paraules científiques

La descripció de l'Aneris (p.134-135): *quan em miro la mascota, de vegades, em venen esgarrifances. D'una observació succinta se'n desprèn que és quadrumana, termostàtica, daltònica, biliosa i abúlica. Però té formes antropomòrfiques, maneres humanes...*

Quadrumana *adj.* [LC] Que té quatre mans.

2 m. pl. [ZOM] Primats antropomorfs.

Termostàtica <Física > Termodinàmica> Que permet mantenir una temperatura constant.

Daltònica que té daltonisme. Trastorn congènit de la percepció cromàtica que consisteix en una ceguesa total o parcial per a certs colors.

Biliosa *1 adj.* [LC] [ZOA] [MD] En què hi ha bilis en excés. Pacient biliós.

2 adj. [LC] [ZOA] [MD] Causat per un excés de bilis. Febre biliosa. Síntomes biliosos.

3 adj. [LC] Colèric, irascible. Temperament biliós.

Abúlica *1 adj.* [PS] [LC] [PE] Relatiu o pertanyent a l'abúlia.

2 adj. i m. i f. [PS] [LC] [MD] [PE] [FS] Privat de voluntat.

3 adj. i m. i f. [PS] [LC] [MD] [PE] Malalt d'abúlia.

abúlia *f.* [PS] [LC] [MD] [PE] Pèrdua o afebliment greu de la força de voluntat.

Antropomòrfic *1 adj.* [LC] [AN] Relatiu o pertanyent a l'antropomorfisme.

2 adj. [LC] [FS] Antropomorfeig 1 . *Sistema de visió antropomòrfic.*

Antropomorfisme *1 m.* [LC] [FS] [AN] Atribució de característiques humanes als fenòmens naturals, deïtats, animals, objectes, etc.

Busqueu aquests mots subratllats al diccionari.

9. Mots clau: Dins la novel·la hi ha dos mots clau formats a partir d'una paraula que permet els dos sentit de lectura: 'citauca' i 'Aneris'. Capgireu els mots i escriviu què en resulta. Digueu també si el mot resultant té relació semàntica amb els personatges.

CITAUCA: aquàtic

ANERIS: sirena

10. Qüestions genèriques (resposta lliure)

- Creieu que el protagonista està enamorat de l'Aneris? I ella del protagonista?
- I tu, què hauries fet l'endemà de l'atac dels monstres?
- Creus que Batís Caffó és el 'dolent' del llibre? Per què?
- És possible que no hi hagi dolent? Però, si la resposta és afirmativa, com pot haver-se creat un escenari tan terrible sense dolent?
- Per què creus que l'Aneris és a l'illa?
- Si fossis citauca, atacaries l'illa? Per què?
- Si fossis citauca, intentaries pactar amb els habitants del far?
- Quina és la millor societat que podria existir en aquesta illa?
- Creus que és adequat el desenllaç?